Euroopan parlamentti
2019-2024

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta

2023/2018(INI)

13.7.2023

MIETINTÖLUONNOS

Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelman 2021–2027 täytäntöönpanosta
(2023/2018(INI))

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta

Esittelijä: Michaela Šojdrová

Työjärjestyksen 57 artiklan mukaisesti yhteistyöhön osallistuvan valiokunnan valmistelija: Beata Kempa, Kehitysvaliokunta

PR_INI

SISÄLTÖ

Sivu

PERUSTELUT – YHTEENVETO TOSISEIKOISTA JA HAVAINNOISTA 3

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS 12

LIITE: LUETTELO YHTEISÖISTÄ TAI HENKILÖISTÄ, JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA 18

PERUSTELUT – YHTEENVETO TOSISEIKOISTA JA HAVAINNOISTA

1. Tausta

Tässä kertomuksessa tarkastellaan Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman täytäntöönpanoa vuosina 2021–2023 nykyisessä monivuotisessa rahoituskehyksessä 2021–2027. Ohjelmaa edelsi Eurooppalainen vapaaehtoispalvelu (EVS), joka oli osa Erasmus+ -ohjelmaa vuoteen 2018 asti. Tätä seuranneen kolmivuotisen pilottivaiheensa ajan ohjelma kulki nimellä Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelma 2018–2020.

Nykyään itsenäinen ohjelma on EU:n vapaaehtoistyön lippulaiva. Se tarjoaa keskitetyn yhteyspisteen nuorten vapaaehtoistoiminnalle kaikkialla EU:ssa ja sen ulkopuolella sekä elämää rikastuttavan kokemuksen nuorille epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen puitteissa.

Lisäksi se on kehittynyt puhtaasti oppimiseen liittyvästä liikkuvuusohjelmasta solidaarisuutta ja yhteisöllistä vaikuttamista edistäväksi ohjelmaksi. Loppujen lopuksi vapaaehtoistoiminta on osoitus solidaarisuudesta. Se edistää selkeällä tavalla yhteiskuntaa, kansalaisosallistumista ja aktiivista kansalaisuutta ja samalla tarjoaa osallistujille mahdollisuuden kehittää olennaisia taitoja ja tarvittavaa osaamista.

Asetuksessa (EU) 2021/888 todetaan seuraavaa: *”Ohjelman on tarkoitus avata nuorille uusia mahdollisuuksia toteuttaa vapaaehtoistoimintaa solidaarisuuteen liittyvillä aloilla sekä suunnitella ja kehittää solidaarisuushankkeita omien ideoidensa pohjalta. Kyseisten mahdollisuuksien avulla nuoret voivat edistää henkilökohtaista, koulutuksellista, sosiaalista, kansalaisuuteen liittyvää ja ammatillista kehitystään.”*

Tässä kertomuksessa tarkastellaan ohjelman tavoitteiden ja toimien meneillään olevaa täytäntöönpanoa ja tuodaan esiin onnistumisia sekä mahdollisia puutteita solidaarisuustoimintaan liittyvien mahdollisuuksien tarjoamisessa nuorille.

Osana täytäntöönpanokertomukseen liittyvää työtä esittelijä järjesti sidosryhmäkokouksen 23. toukokuuta 2023. Kaiken kaikkiaan palautetta antoi 11 sidosryhmää, joihin lukeutui kansallisia toimistoja, kansainvälisiä järjestöjä sekä kansalaisjärjestöjä. Kokouksessa saatujen tietojen lisäksi esittelijä sai useita kirjallisia lausuntoja muilta ohjelmaan osallistuvilta organisaatioilta.

Esittelijä on käyttänyt tietolähteenä myös Euroopan parlamentin tutkimuspalvelun tutkimusta (jäljempänä ’EPRS-tutkimus’) ja rakenne- ja koheesiopolitiikan politiikkayksikön tilaamaa tutkimusta (jäljempänä ’tutkimus’), joissa arvioidaan ohjelman varhaista täytäntöönpanoa.

2. Ohjelman täytäntöönpanon tausta

Monivuotisen rahoituskehyksen 2021–2027 ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman perustamisesta annetun asetuksen myöhäinen hyväksyminen toukokuussa 2021 aiheuttivat jonkin verran viivästyksiä ohjelman täytäntöönpanossa, koska monet organisaatiot eivät voineet toimittaa hanketta kesällä 2021. Lisäksi monien organisaatioiden vuosien 2019 ja 2020 hankkeita lykättiin vuoteen 2021 koronapandemian vuoksi.

Koronakriisi vaikutti ohjelman liikkuvuusnäkökohtiin. Jotkin toimet ohjattiin verkkoympäristöön, mutta monet palvelupaikat oli peruttava.

Ohjelman tuoma lisäarvo ja häiriönsietokyky näkyivät vuoden 2022 kynnyksellä Venäjän Ukrainaan kohdistaman sotilaallisen hyökkäyksen ja sen seurauksena sotaa pakenevien pakolaisten virran myötä. Euroopan solidaarisuusjoukot ja Erasmus+ -ohjelma tarjosivat mahdollisuuksia kohdentaa toimia Ukrainasta siirtyneiden henkilöiden tukemiseen. Euroopan solidaarisuusjoukot otti käyttöön erityisen toimintapoliittisen painopisteen, joka keskittyi ukrainalaisten pakolaisten auttamiseen. Tämä mahdollisti käynnissä olevien Euroopan solidaarisuusjoukkojen hankkeiden (vapaaehtois- ja solidaarisuushankkeiden) soveltamisalan ja toimien – vapaaehtoisuuteen perustuvan – mukauttamisen tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Lisäksi monien tuettujen hankkeiden avulla puututtiin useiden äärimmäisten sääilmiöiden ja luonnonkatastrofien vaikutuksiin koko vuoden 2021 ajan ja sen jälkeen.

Haasteista huolimatta Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskeva ohjelma osoittautui ainutlaatuiseksi väyläksi edistää eurooppalaista solidaarisuutta ja yhteisöllisyyden rakentamisen välineeksi, sillä monet lähtivät mukaan vapaaehtoistoimintaan pandemian aikana tai auttaakseen ukrainalaispakolaisia. Tämä vain vahvistaa sen, että Euroopan solidaarisuusjoukot on aidosti eurooppalainen ohjelma, joka tarjoaa keinon vastata nykyisiin haasteisiin ja selviytyä kriiseistä.

3. Tavoitteet ja toiminta

Ohjelman yleisenä tavoitteena on lisätä nuorten ja organisaatioiden osallistumista helposti saavutettaviin ja laadukkaisiin solidaarisuustoimiin, ensisijaisesti vapaaehtoistoimintaan, jotta voidaan vahvistaa yhteenkuuluvuutta, solidaarisuutta, demokratiaa, eurooppalaista identiteettiä ja aktiivista kansalaisuutta EU:ssa ja sen ulkopuolella sekä vastata yhteiskunnallisiin ja humanitaarisiin haasteisiin ruohonjuuritasolla pyrkien erityisesti edistämään kestävää kehitystä, sosiaalista osallisuutta ja yhtäläisiä mahdollisuuksia.

Ohjelman erityistavoitteena on tarjota nuorille, myös niille nuorille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, helposti tavoitettavissa olevia mahdollisuuksia osallistua solidaarisuustoimiin, joilla saadaan aikaan myönteisiä yhteiskunnallisia muutoksia EU:ssa ja sen ulkopuolella, ja samalla parantaa heidän osaamistaan ja validoida se asianmukaisesti, sekä helpottaa heidän jatkuvaa osallistumistaan aktiivisina kansalaisina.

Tätä varten ohjelmassa on kaksi toimintalohkoa:
(a) ”nuorten osallistuminen solidaarisuustoimiin” ja
(b) ”nuorten osallistuminen humanitaariseen apuun liittyviin solidaarisuustoimiin” (Euroopan humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukot).

Ensimmäisen toimintalohkon toimet koostuvat vapaaehtoistoiminnasta, mukaan lukien Vapaaehtoistiimit ensisijaisilla aloilla, sekä solidaarisuushankkeista. Toimintalohkoilla on yhteisiä verkostoitumistoimia sekä laatu- ja tukitoimenpiteitä.

Toisella toimintalohkolla toimivalta on Euroopan parlamentin DEVE-valiokunnalla, joka on julkaissut aiheesta lausuntonsa.

Raportissa kuvataan, miten tavoitteet ja toimet toteutetaan. Täytäntöönpanon arviointi perustuu ohjelman tavoitteiden ja saavutettujen tulosten vertailuun sekä määrällisiin ja

laadullisiin indikaattoreihin. Näihin indikaattoreihin sisältyvät Euroopan komission, erityisesti koulutuksen ja kulttuurin pääosaston ja budjettipääosaston, toimittamat viralliset luvut, tutkimusten tulokset ja arviointi sekä eri sidosryhmiltä saatu palaute.

4. Solidaarisuustoimet

Budjettipääosaston tekemässä ohjelman tuloksellisuutta koskevassa selvityksessä, joka kattoi ajanjakson 31. tammikuuta 2023 saakka, todetaan, että ohjelman arvioidaan tarjoavan mahdollisuuksia vähintään 185 755 nuorelle vuosina 2021–2027. Määrää on tarkistettu ohjelman alusta vuonna 2020, jolloin arvioitiin, että mahdollisuuksia voidaan tarjota 270 000 nuorelle. Lähes 330 000 nuorta ilmaisi kiinnostuksensa kahden ensimmäisen vuoden aikana. Alun vaikeuksista ja sen jälkeen tapahtuneista kriiseistä huolimatta ohjelmaan otettiin vuosina 2021–2022 mukaan yli 42 903 nuorta, kun hakemuksen jättäneitä oli lähes 80 000. Nuorten kiinnostus ohjelmaa kohtaan on merkittävän suurta ja kasvamassa.

Noin 85 prosenttia Euroopan solidaarisuusjoukkojen vapaaehtoismahdollisuuksista on pitkäaikaisia. Alustavassa arviossa pitkäaikaisia oli 65 prosenttia ja lyhytaikaisia 35 prosenttia. Pitkäaikainen toiminta kuluttaa enemmän resursseja. Yhdessä inflaation ja muita heikommassa asemassa olevien nuorten korkean osallistumisasteen kanssa tämä selittää lyhytkestoiseen toimintaan osallistuvien suhteellisesti pienemmän osuuden alkuperäiseen ennusteeseen nähden.

Seuraavissa osioissa tarkastellaan tätä tilannetta sekä muita ohjelman yksittäisiä toimia, näkyvyyttä ja talousarvion toteuttamista koskevia näkökohtia. Kussakin osiossa luodaan katsaus saavutuksiin sekä haasteisiin, joihin tulisi puuttua.

4.1. Vapaaehtoistoiminta

Vapaaehtoistoiminta on edelleen kaikista suosituin valinta hakijoiden keskuudessa. Vuosina 2021–2022 vapaaehtoistoimintaan pääsi mukaan 27 507 osallistujaa.

Yksi tärkeimmistä toimintapoliittisista prioriteeteistä on ottaa mukaan nuoret, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia. Komissio hyväksyi vuonna 2021 täytäntöönpanosäädöksen, jolla pyritään osallistavampaan ja monipuolisempaan osallistumiseen Euroopan solidaarisuusjoukoissa ja Erasmus+ -ohjelmissa kaudella 2021–2027. Täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2021/1877 avulla pyritään tavoittamaan yhä useampia sellaisia ihmisiä, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, joten sen myötä entistä useammalle ihmiselle pitäisi tarjoutua mahdollisuus tehdä vapaaehtoistyötä asuinmaassaan tai toisessa maassa.

Vuoden 2021/2022 haussa niiden osallistujien kokonaismäärä, joilla oli vähemmän mahdollisuuksia, oli 14 060. Vapaaehtoistoimintaan osallistui 8 622 yksilöä ja 5 438 vapaaehtoistiimiä. Nämä luvut kertovat siitä, että ohjelman osallistavaa ulottuvuutta koskevat alkuperäiset tavoitteet ovat ylittyneet, ja todistavat, että ohjelma todella on osallistava. Kaikkiaan 35 prosenttia osallistujista vuosina 2021 ja 2022 oli nuoria, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia.

Ohjelmasta olisi tehtävä entistä osallistavampi ottamalla huomioon nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta Euroopan unionissa annetussa neuvoston suosituksessa 2022/C 157/01 esitetyt ehdotukset.

Nuoret voivat osallistua niin moneen vapaaehtoistiimiin kuin he haluavat. Yksittäinen vapaaehtoistyö on kuitenkin rajoitettu enintään 12 kuukauteen. Olisi harkittava joustavampaa ja osallistavampaa lähestymistapaa, kuten strategiaa, jossa osallistujat voivat yhdistellä maita, aiheita tai kokemuksia sen sijaan, että osallistuminen rajoitettaisiin vain yhteen pitkän aikavälin liikkuvuuteen. Tämä osallistava lähestymistapa avaisi enemmän mahdollisuuksia niille, jotka eivät voi sitoutua pidemmäksi ajaksi.

Lähettävät (tukevat) organisaatiot ovat olennainen osa valmennus- ja seurantavaihetta. Ohjelmaoppaassa niiden tehtävä määritellään seuraavasti: osallistujien tukeminen, valmennus ja/tai kouluttaminen ennen lähtöä, välitystoiminta osallistujien ja vastaanottavien organisaatioiden välillä ja/tai osallistujien tukeminen heidän palattuaan toiminnasta sekä hankkeen hallinnointi ja koordinointi.

Nimitys ”tukiorganisaatio” antaa epäselvän kuvan roolista ja vastuualueista. Yksi ehdotus on nimetä organisaatiot ”lähettäviksi organisaatioiksi” (kuten aiemmassa eurooppalaisessa vapaaehtoispalvelussa) ja velvoittaa ne osallistumaan vapaaehtoistoimiin.

Euroopan humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukot on keskitettyä toimintaa, joka noudattaa erilaista logiikkaa kuin hajautettu vapaaehtoistyö. Nämä erilaiset olosuhteet aiheuttavat paljon sekaannusta edunsaajien keskuudessa. Sekä hajautetun että keskitetyn vapaaehtoistyön toimintaa ja viestintää voitaisiin näin ollen yhdenmukaistaa ja koordinoida paremmin.

Ratkaisua tarvitaan muun muassa Schengen-alueen ulkopuolisista maista tulevien Euroopan solidaarisuusjoukkoihin kuuluvien vapaaehtoisten viisumiongelmien ratkaisemiseksi, sillä vastaanottavat organisaatiot eivät voi tukea vapaaehtoisia viisumin hankkimisessa. Tähän olisi sisällyttävä taloudellinen ja oikeudellinen tuki harjoittelupaikoille, joihin osallistuu kolmansien maiden kansalaisia, Erasmus+ -ohjelman ja kumppanimaiden nuoria sekä nuoria pakolaisia. Yksi mahdollinen ratkaisu on kehittää Euroopan solidaarisuusjoukkojen osallistujille erityinen viisumiluokka, jossa sovelletaan nopeutettua ja maksutonta menettelyä.

4.2. Solidaarisuushanke

Solidaarisuushankkeiden suuntaus oli myönteinen kaikilla neljällä painopistealalla: osallisuus ja monimuotoisuus; digitaalinen muutos; osallistuminen demokraattiseen toimintaan; ympäristönsuojelu, kestävä kehitys ja ilmastotoimet. Vuonna 2021 myönnettiin yhteensä 1 948 hanketta ja vuonna 2022 yhteensä 1 877 hanketta. Vuosina 2021–2022 palkattujen vapaaehtoisten kokonaismäärä on 12 548.

Covid-19-pandemian aikana käynnistettiin myös monia hankkeita, joissa keskityttiin esimerkiksi heikoimmassa asemassa oleviin ryhmiin tai edistettiin digitaalisten välineiden käyttöä. Lisäksi kiinnostus ukrainalaisia pakolaisia avustavia hankkeita kohtaan kasvoi. Merkittävä osa hankkeista koski myös ympäristöä ja ilmastonmuutosta (397), vihreitä taitoja (267) sekä demokratiaa ja osallistavaa demokraattista osallistumista (200).

Tästä suuntauksesta huolimatta solidaarisuushankkeet kiinnostavat vapaaehtoisia edelleen vähemmän, ja myös tietoisuus näistä hankkeista on suhteellisen vähäistä (ks. 6.1.).

Sidosryhmiltä saadussa palautteessa korostettiin myös sitä, että solidaarisuushankkeiden vähimmäismäärä, viisi henkilöä, on liian korkea. Tämä voitaisiin ratkaista alentamalla kynnys seuraavalla ohjelmakaudella kolmeen tai neljään henkilöön. Lisäksi useat järjestöt ovat sitä

mieltä, että solidaarisuushankkeiden (maakohtainen) alaikäraja voitaisiin laskea 16 vuoteen, sillä Erasmus+ Youth -ohjelmaan osallistumisen alaikäraja on jopa 13 vuotta.

4.3. Verkostoitumistoimet

Verkostoitumistoimet (NET) ovat tukitoimia, joilla pyritään parantamaan ohjelman täytäntöönpanoa laadullisesti ja luomaan tiiviimpiä yhteyksiä politiikan kehittämiseen. Keskeinen arvioinnin lähde on SALTOn oma analyysi, joka kattaa vuodet 2020–2022.

Suunnittelukomitealta saatujen tietojen perusteella on selvää, että suunnitellut toimet jakautuvat tasaisesti siten, että ne kattavat Euroopan solidaarisuusjoukkojen ohjelman yleisesti, laatutuen sekä laadun, taitojen ja osaamisen kehittämisen. Jotkin keskeiset aihealueet ovat kuitenkin edelleen aliedustettuina: digitaalinen muutos, ilmastotoimet ja kestävyys sekä nuorten osallistuminen.

Covid-19-pandemia vaikutti ensisijaisesti näihin toimiin, sillä suurin osa niistä oli järjestettävä verkossa. Toisaalta siirtyminen oli onnistunut ja teki siihen liittyvistä toimista joustavampia. Toisaalta verkkotoiminnalla oli oma vaikutuksensa siihen, että osallistujat pysyivät motivoituneina ja sitoutuneina. Haastava tilanne osoitti joka tapauksessa kansallisten toimistojen ja verkkoasioista vastaavien virkamiesten joustavuuden sopeutua ennakoimattomiin haasteisiin.

4.4. Laatu- ja tukitoimenpiteet

Laatu- ja tukitoimenpiteisiin on kiinnitetty paljon huomiota, sillä niillä varmistetaan vapaaehtoistoiminnan korkea laatu ja osallistujien olosuhteet. Näihin toimenpiteisiin kuuluvat pääasiassa laatumerkit (3 987 organisaatiolla on laatumerkki), vakuutukset, kielten oppimismahdollisuudet, tietotekninen tukijärjestelmä ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen portaali.

Tehokkaat ja toimivat välineet ovat ratkaisevan tärkeitä ohjelman täytäntöönpanossa. Kaiken kaikkiaan tietoteknisten välineiden toimintaa on parannettava ja menettelyjä yksinkertaistettava, jotta ohjelma onnistuisi.

Nämä johtopäätökset vahvistetaan tehdyssä tutkimuksessa, jonka mukaan 55 prosenttia kansallisista viranomaisista katsoo, että hakuprosessin tietotekniset välineet eivät ole käyttäjäystävällisiä. Lisäksi 45 prosenttia kansallisista viranomaisista katsoi tietoteknisten välineiden vaikeuttavan edunsaajien hakuprosessia. Samankaltaisia lukuja kirjattiin myös laajojen sidosryhmien keskuudessa.

Tietoteknisissä välineissä, esimerkiksi Online Linguistic Support (OLS) -järjestelmässä, on jatkuvasti ongelmia ja häiriöitä. OLS-järjestelmä on olennaisen tärkeä, sillä se valmistelee vapaaehtoisia heidän ulkomaanmatkaansa varten. Tältä osin joidenkin kielten kurssien määrä ja laatu on riittämätön, ja EU:n akatemiaan siirtymisessä on edelleen puutteita ja sitä on tarkistettava. Vain 6,5 prosenttia kyselyyn osallistuneista laajoista sidosryhmistä katsoi OLS:n parantavan kielitaitoa, kun taas yli 50 prosenttia piti sitä tehottomana.

Jotkin järjestelmät, kuten PASS, eivät ole intuitiivisia eivätkä tarjoa perustoimintoja, kuten potentiaalisten hakijoiden suodattamista ja hakua; olisi tarjottava parempi lajittelu- ja

suodatustyökalu, jonka avulla organisaatiot voivat valita ehdokkaita. Edunsaajamoduulissa on myös teknisiä ongelmia, kuten rajoitettu pääsy osallistujien raportteihin.

Uutta laatumerkkiä (QL) on vielä yksinkertaistettava, erityisesti laatumerkin saamismenetelmää. Erityisesti hakemuslomaketta olisi lyhennettävä ja yksinkertaistettava, ja sen olisi oltava saatavilla kaikilla EU:n kielillä. Lisäksi organisaatiot toivoisivat tiheämpiä määräaikoja ja lyhyempää aikaa uudelleensertifioinnille. Tarvitaan lisätietoja siitä, jättivätkö jotkin organisaatiot hakematta uudelleen ja/tai saamatta merkkiä edelliseen ohjelmakauteen verrattuna.

Lisäksi vapaaehtoistyön oppimistulosten (Youthpass) tunnustaminen on ratkaisevan tärkeää. Ehdotuksena olisi, että kokemukset kirjattaisiin myös Europass-korttiin ja että korkea-asteen oppilaitoksia kannustettaisiin myöntämään ECTS-opintopisteitä vapaaehtoistyökokemuksista, kuten Euroopan solidaarisuusjoukkojen puitteissa tehdystä vapaaehtoistyöstä. Tunnustamalla oppimistulokset, tutkinnot, ammatilliset taidot ja elämäntaidot Euroopan solidaarisuusjoukot voivat tehokkaasti edistää eurooppalaisen koulutusalueen yleistavoitteita.

5. Humanitaarisen avun vapaaehtoistyö

Entinen EU:n vapaaehtoisavun ohjelma on liitetty Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevaan ohjelmaan 2021–2027, ja sen rakenteeseen on tehty huomattavia muutoksia, jotta se sopisi ohjelmaan erillisenä toimintalohkona: Euroopan humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukkoina. Kehitysvaliokunta vastaa humanitaarisen toimintalohkon täytäntöönpanon arvioinnista. Ohjelmaan voivat päästä 18–35-vuotiaat nuoret, yksittäiset osallistujat 2–12 kuukauden ajaksi ja ryhmät 15–60 päivän ajaksi. Budjetti vuodeksi 2023 on 6,8 miljoonaa euroa. Humanitaarisen avun toimintalohkoa koskevia kiinnostuksenilmaisuja rekisteröitiin heinäkuuhun 2023 mennessä yli 59 000. Toimintalohkosta eniten kiinnostunut ryhmä olivat 18–23-vuotiaat nuoret.

Humanitaarisen avun toimintalohkon täytäntöönpano on vielä alkuvaiheessa. Avustussopimukset ensimmäisten 11 valitun konsortion kanssa allekirjoitettiin joulukuussa 2022. Ensimmäiset kokonaan suoritetut vapaaehtoiskoulutukset valmistuivat maaliskuussa 2023, ja ensimmäiset vapaaehtoiset lähetettiin paikan päällä tehtäviin toimiin kesäkuussa 2023. Näistä syistä toimintalohkoa voidaan arvioida vain osittain.

Vapaaehtoiskoulutusprosessi on keskitetty Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanovirastoon (EACEA), joka myös hallinnoi sitä. Siinä on kolme vaihetta: itsearviointi, EU:n akatemian kautta suoritettava verkkokoulutus ja viiden päivän henkilökohtainen koulutus. Koulutuspaikkojen määrää ei ole rajoitettu tietyn aikataulun perusteella, mutta tällä hetkellä vain niin sanottujen nopeiden hakijoiden on mahdollista päästä henkilökohtaiseen koulutukseen vastaanotettujen hakemusten odottamattoman suuren määrän vuoksi. Kiinnostukseen nähden riittämätön budjetti rajoittaa henkilökohtaisen koulutuksen paikkojen määrää, mikä aiheuttaa jopa kuuden kuukauden odotusajan verkko- ja henkilökohtaisen koulutuksen välissä. Tämä viivästyttää vapaaehtoisten lähettämistä paikan päälle.

Lisäksi noin kaksi kolmasosaa vuodeksi 2023 valituista humanitaarisen avun toimintalohkon hankkeista on kehityspainotteisia. Tilanne oli sama jo edeltävässä ohjelmassa, jota hallinnoi EU:n pelastuspalveluasioiden ja humanitaarisen avun operaatioiden pääosasto (ECHO).

Tulevissa valinnoissa tarvitaan tasapainoisempaa, humanitaariseen apuun keskittyvää lähestymistapaa.

6. Lisähuomioita ja suosituksia

6.1. Näkyvyys

Kuten kaikki uudet itsenäiset EU:n ohjelmat, Euroopan solidaarisuusjoukot on kohdannut näkyvyysongelmia. Mahdollisilla osallistujilla on paljon väärinkäsityksiä ja he tarvitsevat selkeämpiä tietoja. Ohjelma sekoitetaan muiden muassa Erasmus+ -ohjelmaan. Lisäksi tämän ohjelman ja muiden vapaaehtoisten järjestelmien väliset erot eivät usein ole selviä.

Alkuperäisistä täytäntöönpanon puutteista huolimatta ohjelman on havaittu saavuttaneen suurta kysyntää nuorten taholta. Erityisesti tämä kysyntä kohdistuu vapaaehtoistoimintaan, sillä koko budjetti on kulunut näihin hankkeisiin.

Ohjelman kahden toimintavuoden perusteella sen valmiuksia tukea nuorten toimintaa voitaisiin parantaa. Suurin osa kysynnästä kohdistuu pitkäaikaiseen vapaaehtoistoimintaan, joka on kalliimpaa, kun taas lyhytaikainen toiminta (solidaarisuushankkeet) herättää vähemmän kiinnostusta.

Ohjelmaa ja sen lisähyötyjä koskevaa tiedotusta ja viestintää on parannettava esimerkiksi kohdennetuilla kansallisilla kampanjoilla, joissa esitellään Euroopan solidaarisuusjoukkoja, itsenäistä ohjelmaa ja sen toimintaa, kuten vapaaehtois- ja solidaarisuushankkeita. Tämän tavoitteena on saavuttaa laaja tunnettuus Erasmus+ -ohjelman tapaan.

Lyhytaikaisen toiminnan näkyvyyttä tulisi parantaa ja vahvistaa yhteistyössä Euroopan komission, kansallisten toimistojen ja vapaaehtoisjärjestöjen kanssa.

Yksi tapa lisätä näkyvyyttä olisi tehdä vuodesta 2025 Euroopan vapaaehtoistyöntekijöiden teemavuosi, kuten Euroopan tulevaisuutta käsittelevässä konferenssissa ja useiden järjestöjen taholta on ehdotettu. Tällä aloitteella vahvistettaisiin keskittymistä vapaaehtoistoimintaan ja aktiiviseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen sekä parannettaisiin tietoisuutta ohjelmasta.

6.2. Budjetti

Euroopan solidaarisuusjoukot on edelleen uusi ohjelma. Sen vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehyksen budjetti on yli miljardi euroa, joten budjetti on suhteellisen pieni verrattuna Erasmus+ -ohjelmaan. Tästä huolimatta osallistuminen ohjelmaan on ylittänyt alkuperäiset odotukset, ja riittävä rahoitus on tarpeen.

Vuosien 2021–2027 kokonaisbudjetti, 1 033 miljardia euroa, on suhteellisen lineaarinen ja tasainen. Budjetin alustava jako on 94 prosenttia vapaaehtois- ja solidaarisuushankkeisiin ja 6 prosenttia humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukkoihin. Kotimaiselle vapaaehtoistyölle on osoitettu enintään 20 prosenttia budjetista. Tätä budjettikohtien alustavaa jakoa on noudatettu.

Budjetin toteuttamisen kahden ensimmäisen vuoden aikana on kohdattu useita haasteita: ohjelman oikeusperustan hyväksymisen viivästyminen, covid-19-pandemia, Venäjän Ukrainaan kohdistama sotilaallinen hyökkäys ja EU:n korkea inflaatioaste.

Kaikkien kansallisten toimistojen, vapaaehtoisjärjestöjen ja muiden sidosryhmien yhteinen pyyntö on ollut lisätä vuotuista budjettia, käyttörahaa ja muita talousarviomenoja, jotta voidaan varmistaa ohjelman hallinnoinnin riittävä rahoitus.

Tutkimuksen mukaan vain 30 prosenttia kansallisista toimistoista on tyytyväisiä maassaan käytettävissä olevaan kokonaisbudjettiin, kun taas lopuista 20 prosenttia ei ollut tyytyväisiä eikä tyytymättömiä, 25 prosenttia oli melko tyytymättömiä ja 25 prosenttia erittäin tyytymättömiä. Laajemmilta sidosryhmiltä saatu palaute oli melko negatiivista.

Näin ollen kiireellisintä on lisätä ohjelmalle osoitettuja määrärahoja. On selvää, että kalliimman pitkäaikaisen toiminnan suurta kysyntää, inflaation aiheuttamaa hintojen nousua ja ohjelman budjettiin liittyviä muita näkökohtia ei pystytä rahoittamaan ohjelman nykyisellä budjetilla ja sen kiinteämääräisillä osuuksilla.

Tästä syystä ryhdyttiin vuoden 2023 avustusten yksikkökustannusten uudelleentarkasteluun, mikä on erittäin myönteistä. Kiinteämääräiset budjetin osuudet ovat kuitenkin edelleen ongelmana seuraavina vuosina. Organisaatioiden tukemiseen ja käyttörahoiksi tarvitaan enemmän kuin esitetyt kiinteämääräiset osuudet, etenkin koska inflaatio kiihtyy.

Nykyisen ohjelmakauden kahdelta ensimmäiseltä vuodelta saatavilla olevat tiedot osoittavat erittäin suurta kysyntää ja budjetin sataprosenttista käyttöastetta, minkä lisäksi kysyntää olisi suuremmalle määrälle hankkeita kuin pystytään toteuttamaan. Jopa Euroopan nuorison toiminnan teemavuotena 2022, jolloin budjettiin lisättiin 3 miljoonaa euroa, budjetti toteutui sitoumusten myötä kokonaan. Maksujen ensimmäisiä tuloksia voidaan odottaa vuoden 2023 lopussa.

Henkilöiden, joita pystytään tukemaan käytettävissä olevilla määrärahoilla, määrä on ennakoitua pienempi. Tämän syynä on pääasiassa lyhyt- ja pitkäaikaisen toiminnan epätasaisen jakautuminen (ks. kohdat 4, 6.1), mikä johtuu lyhytaikaisen toiminnan (2 viikkoa – 2 kuukautta) keskimäärin 8–10 kertaa pienemmistä kustannuksista verrattuna pitkäaikaisempaan toimintaan.

Merkin haltijoiden säännöllisen rahoituksen turvaaminen pitkäaikaisen suunnittelun mahdollistamiseksi olisi tervetullutta, sillä organisaatiot tarvitsevat taloudellista turvaa, esimerkiksi useiden vuosien mittaisia kiinteitä sitoumuksia tai kiintiöitä.

Organisaatioiden koordinoinnin kustannusten nykyisestä rahoituskatosta tarvitaan lisää tietoa. Sidosryhmät ovat pyytäneet nykyisen enimmäisrahoitusrajan korottamista, jotta ohjelmasta tulisi houkuttelevampi suurille organisaatioille ja verkostoille.

Lisäksi ne ovat suositelleet, että vastaanottavat organisaatiot maksaisivat kumppani-/lähettäville organisaatioille vähimmäismäärän esimerkiksi valmistelun, koulutuksen tai muun toiminnan järjestämisestä.

Eurooppalaisten organisaatioiden ja verkostojen mahdollisuuksien hyödyntämisestä ohjelmassa tarvitaan selvästi nykyistä keskitetympiä ehdotuksia. Nämä järjestöt ovat ehdottaneet EACEA:n hallinnoimia erityisiä keskitettyjä avustuksia niille ja niiden verkostoille, jotta ne voivat hakea yksittäisiä vapaaehtois- ja solidaarisuushankkeita. Tällaisia yleiseurooppalaisia organisaatioita ja verkostoja ei tulisi vaatia osoittamaan keskitetyissä avustushakemuksissa paikallista vaikutustaan.

Kansallisten toimistojen tavassa käsitellä hakemuksia on eroja, jotka lisäävät entisestään budjetointiongelmia. Joustavuutta tulisi lisätä myös siten, että kansalliset toimistot voivat siirtää käyttämättä jääneitä varoja varainhoitoasetuksissa säädettyjen rajoitusten mukaisesti.

Kaiken kaikkiaan on selvää, että ohjelmalle tarvitaan riittävä rahoitus, jotta siihen voidaan ottaa mukaan paljon osallistujia ja jotta sen toimintaa ja tukea voidaan lisätä.

7. Johtopäätös

Koska käyttöönotosta on kulunut vain kolme vuotta, keskittyminen seurantaan, ongelmien havaitsemiseen ja ensimmäisten tulosten arviointiin on tärkeää. Euroopan solidaarisuusjoukot on ainutlaatuinen eurooppalainen vapaaehtois- ja solidaarisuushanke. Se on myös suhteellisen uusi, minkä vuoksi siinä on puutteita useilla alueilla.

Koko ohjelmakauden 2021–2027 toteutuksen ja toiminnan arviointi on kuitenkin liian aikaista. Tuleva monivuotisen rahoituskehyksen välitarkistus on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2024 loppuun mennessä, ja siinä esitellään yllä mainittuja hankkeen ongelma-alueita, keskitytään niihin asiaankuuluvalla tavalla ja kuullaan kaikkia eturyhmiä.

Seuraavan ohjelmakauden lähestyessä on kiinnitettävä huomioita myös useisiin uusiin näkökohtiin, kuten vapaaehtoistoiminnan vaihtoehtojen yhdistelyyn, verkkopohjaiseen/monimuotoiseen vapaaehtoistoimintaan, osallistavampaan ja joustavampaan ja vähemmän byrokraattiseen lähestymistapaan.

Euroopan solidaarisuusjoukoista voidaan saata tehokkain EU:n työkalu solidaarisuustoimiin ja vapaaehtoistoimintaan. Se tarvitsee sitä varten kuitenkin riittävän budjetin odotusten ja tarpeiden täyttämiseksi.

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelman 2021–2027 täytäntöönpanosta (2023/2018(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 165 artiklan 4 kohdan, 166 artiklan 4 kohdan ja 214 artiklan 5 kohdan,

– ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan,

– ottaa huomioon YK:n yleissopimuksen vammaisten henkilöiden oikeuksista, jonka EU ratifioi vuonna 2010,

– ottaa huomioon Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman perustamisesta sekä asetusten (EU) 2018/1475 ja (EU) N:o 375/2014 kumoamisesta 20. toukokuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/888[1],

– ottaa huomioon unionin koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelman Erasmus+ perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1288/2013[2] kumoamisesta 20. toukokuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/817,

– ottaa huomioon täytäntöönpano-ohjeet: Erasmus+ -ohjelman ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen osallisuus- ja monimuotoisuusstrategia, julkaistu 29. huhtikuuta 2021,

– ottaa huomioon 5. huhtikuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta Euroopan unionissa[3],

– ottaa huomioon 5. kesäkuuta 2019 annetun neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselman EU:n nuorisodialogin hallintoa koskevien suuntaviivojen antamiseksi – Euroopan unionin nuorisostrategia 2019–2027[4],

– ottaa huomioon 11. joulukuuta 2019 annetun komission tiedonannon ”Euroopan vihreän kehityksen ohjelma” (COM(2019)0640),

– ottaa huomioon 5. maaliskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Tasa-arvon unioni: sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025” (COM(2020)0152),

– ottaa huomioon 1. heinäkuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Euroopan osaamisohjelma kestävän kilpailukyvyn, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja selviytymis- ja palautumiskyvyn tueksi” (COM(2020)0274),

[1] EUVL L 202, 8.6.2021, s. 32.
[2] EUVL L 189, 28.5.2021, s. 1.
[3] EUVL C 157, 11.4.2022, s. 1.
[4] EUVL C 189, 5.6.2019, s. 1.

– ottaa huomioon 18. syyskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Tasa-arvon unioni: EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelma 2020–2025” (COM(2020)0565),

– ottaa huomioon 30. syyskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelma 2021–2027: Koulutuksen mukauttaminen digitaaliaikaan” (COM(2020)0624),

– ottaa huomioon 30. syyskuuta 2020 annetun komission tiedonannon eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisesta vuoteen 2025 mennessä (COM(2020)0625),

– ottaa huomioon 24. marraskuuta 2011 annetun komission tiedonannon ”Kotouttamista ja osallisuutta koskeva toimintasuunnitelma 2021–2027” (COM(2020)0758),

– ottaa huomioon 3. joulukuuta 2020 annetun komission tiedonannon Euroopan demokratiatoimintasuunnitelmasta (COM(2020)0790),

– ottaa huomioon 4. maaliskuuta 2021 annetun komission tiedonannon Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevasta toimintasuunnitelmasta (COM(2021)0102),

– ottaa huomioon 24. maaliskuuta 2021 annetun komission tiedonannon ”Lasten oikeuksia koskeva EU:n strategia” (COM(2021)0142),

– ottaa huomioon Euroopan nuorison teemavuodesta (2022) 22. joulukuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen (EU) 2021/2316[5],

– ottaa huomioon 10. toukokuuta 2023 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen (EU) 2023/936 Euroopan osaamisen teemavuodesta[6]**,**

– ottaa huomioon 15. syyskuuta 2020 antamansa päätöslauselman tehokkaista toimenpiteistä Erasmus+ -ohjelman ja Luova Eurooppa -ohjelman sekä Euroopan solidaarisuusjoukkojen muuttamiseksi ympäristöystävällisemmiksi[7],

– ottaa huomioon 10. helmikuuta 2021 antamansa päätöslauselman covid-19-pandemian vaikutuksesta nuoriin ja urheiluun[8],

– ottaa huomioon kansalaiskasvatustoimien täytäntöönpanosta 6. huhtikuuta 2022 antamansa päätöslauselman[9],

– ottaa huomioon 19. toukokuuta 2022 antamansa päätöslauselman eurooppalaisen koulutusalueen perustamisesta vuoteen 2025 mennessä – mikrotutkinnot, yksilölliset oppimistilit ja oppiminen kestävää ympäristöä varten[10],

– ottaa huomioon 23. kesäkuuta 2022 antamansa päätöslauselman Erasmus+ -ohjelman osallisuustoimenpiteiden toteuttamisesta vuosina 2014–2020[11],

---

[5] EUVL L 462, 28.12.2021, s. 1.
[6] EUVL L 125, 11.5.2023, s. 1.
[7] EUVL C 385, 22.9.2021, s. 2.
[8] EUVL C 465, 17.11.2021, s. 82.
[9] EUVL C 434, 15.11.2022, s. 31.
[10] EUVL C 479, 16.12.2022, s. 65.
[11] EUVL C 32, 27.1.2023, s. 58.

– ottaa huomioon 13. syyskuuta 2022 antamansa päätöslauselman opetus-, kulttuuri-, nuoriso- ja urheilutoiminnan covid-19-sulkutoimien vaikutuksista lapsiin ja nuoriin EU:ssa[12],

– ottaa huomioon 24. marraskuuta 2022 antamansa päätöslauselman Euroopan nuorison teemavuoden 2022 perinnöstä[13],

– ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan sekä valiokunta-aloitteisten mietintöjen laatimista koskevasta lupamenettelystä 12. joulukuuta 2002 tehdyn puheenjohtajakokouksen päätöksen 1 artiklan 1 kohdan e alakohdan ja liitteen 3,

– ottaa huomioon kehitysvaliokunnan lausunnon,

– ottaa huomioon kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan mietinnön (A9-0000/2023),

A. ottaa huomioon, että Euroopan solidaarisuusjoukot on itsenäinen ohjelma, jonka tarkoitus on avata nuorille uusia mahdollisuuksia toteuttaa vapaaehtoistoimintaa solidaarisuuteen liittyvillä aloilla sekä suunnitella ja kehittää solidaarisuushankkeita;

B. ottaa huomioon, että solidaarisuustoimien olisi tuotettava eurooppalaista lisäarvoa ja hyödytettävä yhteisöjä ja tuettava osallistujien henkilökohtaista, koulutuksellista, yhteiskunnallista, kansalaisuuteen liittyvää ja ammatillista kehitystä; ottaa huomioon, että vapaaehtoistoiminta tarjoaa laajalti mahdollisuuksia epäviralliseen ja arkioppimiseen sekä Euroopan unionissa että sen ulkopuolella;

C. ottaa huomioon, että covid-19-pandemia ei vaikuttanut kiinnostukseen ohjelmaa kohtaan, vaan pikemminkin korosti sen mahdollisuuksia ja osoitti, että nuorten osallistuminen solidaarisuustoimintaan ja monimuotoiseen vapaaehtoistoimintaan on tärkeää;

D. ottaa huomioon, että Euroopan solidaarisuusjoukot tarjosi mahdollisuuksia kohdentaa toimia Ukrainasta pakenevien henkilöiden tukemiseen ja otti käyttöön erityisen käytännön osallistua hätäapuun ja apuun Ukrainan pakolaisille;

E. ottaa huomioon, että laatu- ja tukitoimenpiteet ovat olennaisia laadukkaan vapaaehtoistoiminnan tarjoamisen kannalta; ottaa huomioon, että näihin toimenpiteisiin liittyy paljon haasteita; ottaa huomioon, että tehokkaat työkalut ovat ratkaisevia ohjelman toteutuksen kannalta;

F. ottaa huomioon, että ohjelman näkyvyys on edelleen suhteellisen vähäistä; ottaa huomioon, että Euroopan nuorison teemavuosi 2022 osoittautui ainutlaatuiseksi mahdollisuudeksi parantaa ohjelman näkyvyyttä;

G. ottaa huomioon, että ohjelman tarkoituksena on tarjota mahdollisuuksia vähintään 185 755 nuorelle vuoteen 2027 mennessä ja että se on myöntänyt tähän mennessä rahoituksen lähes 43 000 nuorelle lähes 80 000 hakijan joukosta; ottaa huomioon, että 85 prosenttia Euroopan solidaarisuusjoukkojen osallistujista hakee pitkän aikavälin

[12] EUVL C 125, 5.4.2023, s. 44.
[13] EUVL C 167, 11.5.2023, s. 83.

vapaaehtoistoimintaan ja että alkuperäisen arvion mukaan 65 prosenttia hakee pitkän aikavälin toimintaan ja 35 prosenttia lyhyen aikavälin toimintaan;

H. ottaa huomioon, että yksi tärkeimmistä poliittisista painopisteistä on ottaa mukaan nuoret, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia; ottaa huomioon, että vuosina 2021–2022 yhteensä 14 060 hakijaa kuului tähän ryhmään ja heistä 8 622:lle myönnettiin paikka yksittäisenä vapaaehtoistyöntekijänä ja 5 438:lle myönnettiin paikka vapaaehtoistiimissä;

I. ottaa huomioon, että ohjelman suuri kysyntä ylittää sille kohdennetut taloudelliset resurssit, mikä vaikuttaa merkittävästi nuorten osallistumiseen ja rahoituksen saaneiden hankkeiden määrään;

J. ottaa huomioon, että vuosille 2021–2027 myönnetty 1,033 miljardin euron kokonaisbudjetti on kiinteämääräinen eikä se kata suurta kysyntää, nousevia elinkustannuksia, inflaatiovauhtia ja muita haasteita;

1. muistuttaa komissiota, jäsenvaltioita, kansallisia toimistoja ja vapaaehtoisjärjestöjä, että niiden on toteutettava ja kehitettävä Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevaa ohjelmaa sille yksilöityjen toimenpiteiden mukaisesti ja autettava menettelyjen yksinkertaistamisessa ja näkyvyyden parantamisessa;

2. kehottaa komissiota ja kansallisia toimistoja vahvistamaan parhaiden käytäntöjen säännöllistä vaihtoa, lisäämään yleistä tietoa ohjelman menettelyistä, syventämään yhteistoimintaa ja parantamaan ohjelman edistämistä; korostaa, että kaikki asianomaiset sidosryhmät on otettava mukaan säännölliseen kuulemiseen niiden toimivaltaan kuuluvissa asioissa;

3. kehottaa komissiota, jäsenvaltioita, kansallisia toimistoja ja mukana olevia järjestöjä auttamaan ohjelman ja sen yksittäisten lohkojen tunnettavuuden lisäämisessä, kehittämään ohjelman brändiä ja saavuttamaan enemmän nuoria, etenkin niitä, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia;

4. katsoo, että ohjelman 10-vuotisjuhlan vuonna 2026 ja mahdollisuuden julistaa vuosi 2025 Euroopan vapaaehtoistoiminnan teemavuodeksi avulla olisi parannettava edelleen vapaaehtoistoiminnan ja nuorten aktiivisen osallistumisen mahdollisuuksien näkyvyyttä;

5. panee merkille, että solidaarisuushankkeet kiinnostavat vähemmän ja niillä on vähemmän näkyvyyttä, mikä aiheuttaa budjetin epätasaisen jakautumisen; kehottaa komissiota, kansallisia toimistoja ja vapaaehtoisjärjestöjä edistämään lyhyen aikavälin toimia;

6. panee merkille, että nuorten tarpeet ja sosiaaliset trendit muuttuvat; kehottaa komissiota perehtymään uusiin vapaaehtoistoiminnan muotoihin, kuten osa-aikaiseen, virtuaaliseen ja monimuotoiseen vapaaehtoistoimintaan, ja kehittämään niitä seuraavalla ohjelmakaudella sekä tarjoamaan osallistujille ja järjestöille riittävän budjetin;

7. katsoo, että maan sisäiset toimet ovat erityisen tärkeitä nuorille, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia; kehottaa komissiota laskemaan maan sisäisten solidaarisuushankkeiden ikärajaa ja viiden osallistujan pakollista vähimmäismäärää

seuraavalla ohjelmakaudella Erasmus+ -ohjelman nuorten osallistumistoimien esimerkin mukaisesti;

8. toteaa, että tukijärjestöt ovat olennaisia vapaaehtoisten valmentamisessa, mutta panee merkille, että niiden rooli on edelleen epäselvä; kehottaa komissiota tunnistamaan osallistuvien järjestöjen erityisen tukiroolin ja vahvistamaan sitä, tarjoamaan niille taloudellisia kannustimia ja tekemään niiden osallistumisen vapaaehtoistoimintaan pakolliseksi;

9. pitää myönteisenä ohjelman osallistavaa luonnetta ja osallisuus- ja monimuotoisuusstrategian täytäntöönpano-ohjeita; kehottaa komissiota harkitsemaan joustavampaa ja osallistavampaa lähestymistapaa yksilötason vapaaehtoistoimintaan, jotta osallistujat voivat yhdistellä valtioita, toiminta-alueita ja kokemuksia, ja helpottamaan ohjelmaan osallistumista;

10. kehottaa komissiota takaamaan, että ohjelman hallinnointiin ja toteuttamiseen käytettävät digitaaliset välineet ja järjestelmät toimivat oikein ja mahdollisimman tehokkaasti, ja kehottaa komissiota korjaamaan viipymättä Euroopan solidaarisuusjoukkojen tietoteknisten välineiden jatkuvat, vakavat ongelmat, jotka ovat merkittävä este pienempien järjestöjen, nuorten, joilla on muita vähemmän mahdollisuuksia, ja erilaisten edunsaajien osallistumiselle; kehottaa komissiota yksinkertaistamaan tietoteknisten välineiden prosessia ja tekemään siitä saavutettavan kaikille ryhmille sekä testaamaan tietoteknisiä välineitä riittävän laajasti ennen niiden laajempaa käyttöönottoa; panee merkille, että Erasmus+ -ohjelma ja muut EU-rahoitteiset ohjelmat ovat kohdanneet vastaavia ongelmia tietoteknisten välineiden kanssa;

11. kehottaa komissiota parantamaan osallistujien kielivalmennuspalvelun laatua ja määrää, yhdistämään paremmat lajittelu- ja suodatusvälineet PASS-työkaluun, yksinkertaistamaan ja lyhentämään uuden laatumerkin hakuprosessia, asettamaan tiheämpiä määräaikoja uudelleensertifioinnille ja vähentämään uudelleensertifioinnin ajallista ja hallinnollista rasitusta;

12. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita helpottamaan vapaaehtoistoiminnan oppimistulosten vastavuoroisen tunnustamisen laajentamista rekisteröimällä ne Europass-järjestelmään ja kannustamalla korkeakouluja myöntämään opintopisteitä vapaaehtoistoiminnasta eurooppalaisen opintosuoritusten ja arvosanojen siirto- ja kertymisjärjestelmän (ECTS-opintopisteet) mukaisesti;

13. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan käyttöön erityisen viisumiluokan Schengen-alueen ulkopuolisista maista tuleville Euroopan solidaarisuusjoukkojen osallistujille, koska vastaanottavat järjestöt eivät voi tukea heitä viisumin hankinnassa;

14. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tarjoamaan Euroopan solidaarisuusjoukoille riittävän budjetin, jolla voidaan kattaa kasvava kiinnostus ohjelmaa kohtaan ja odottamattomat kustannukset, kuten inflaation kasvu ja elinkustannusten kohoaminen;

15. kehottaa komissiota käsittelemään muut talousarvioasiat, kuten kansallisten toimistojen väliset erot hakemusten käsittelyssä, muodostamalla erityisiä keskitettyjä avustuksia, joita hallinnoi Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanovirasto, yksittäiseen vapaaehtoistoimintaan ja solidaarisuushankkeisiin eurooppalaisille järjestöille ja

verkostoille, suosittelemalla vähimmäismäärää, jonka vastaanottava järjestö maksaa kumppaneilleen/tukijärjestöilleen, poistamalla koordinointikustannusten nykyisen rahoituskaton tai lisäämällä sitä ja takaamalla säännöllisen rahoituksen laatumerkkien haltijoille pitkän aikavälin taloussuunnittelua varten; katsoo, että nämä toimenpiteet auttavat järjestöjä ja kansallisia toimistoja tarjoamaan enemmän mahdollisuuksia ja hyödyntämään ohjelman potentiaalin;

16. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, kansallisille toimistoille ja nuoriso- ja vapaaehtoistyötä tekeville järjestöille.

LIITE: LUETTELO YHTEISÖISTÄ TAI HENKILÖISTÄ, JOILTA ESITTELIJÄ ON SAANUT TIETOJA

Seuraavan luettelon laatiminen on täysin vapaaehtoista, ja esittelijä on siitä yksin vastuussa. Esittelijä on saanut tietoja seuraavilta yhteisöiltä tai henkilöiltä valmistellessaan mietintöluonnosta:

Yhteisö ja/tai henkilö
Centre for European Volunteering
Network of European Voluntary Service Organisations
European Youth Forum
Erasmus Student Network
SALTO-YOUTH
Czech National Agency for International Education and Research
JUGEND für Europa, German National Agency
Gdansk Volunteer Centre
Compagnons Batisseurs
The Ecumenical Diaconal Year Network
COMECE